

İlham Əliyev Münxendə yeni reallıqları diktə edən qlobal lider kimi qarşılandı

Yaxın dövərə qədər Azərbaycana ittihamlar yağdırmaqla ehtiva edilən ritorikadan fərqli olaraq Münxendə cənab İlham Əliyevin daha çox yeni reallıqları diktə edən qlobal lider kimi qarşılandığı aydın formada görünür. Görüş təşəbbüskarları üçün dünyanın süni gündəminə çevrilməsinə çalışılan saxta mövzular ətrafında yox, daha çox cənab İlham Əliyevin əməkdaşlıq və regional təhlükəsizlik məsələlərində baxışları önəm daşıyır. İstər dövlət rəsmiləri, istərsə də qlobal iqtisadi güc subyektləri kimi tanınan özəl sektor nümayəndələri ilə görüşdə daha çox müstəqil, suveren Azərbaycanla iqtisadi əlaqələrini genişləndirməkdə maraq ifadə olunur. Əlbəttə, bu, Azərbaycan ətrafında Fransanın təhri-

ki və rəhbərliyi ilə formalaşan süni çənbərin - Bakıya münasibətdə sanksiya təşəbbüslərinin fiaskosu deməkdir. Qlobal subyektlərin tədbirdə dövlət başçımızla iqtisadi-ticari, mədəni, humanitar əlaqələrin genişləndirilməsi barədə müzakirələrə cəhd etməsi, heç şübhəsiz ki, Azərbaycanın beynəlxalq hüququ rəhbər tutaraq özünün ərazi bütövlüyü və suveren haqlarını bərpa etməsində ehtiva olunan yeni statuskvonun sözsüz qəbullanması deməkdir. Bir sözlə, Münxen Təhlükəsizlik Konfransının ilk günü cənab İlham Əliyevin son bir il ərzində yaratdığı reallıqların bəyan edilməsi və qlobal subyektlər tərəfindən qəbullanması ilə xarakterizə olundu.

İlham Əliyev Münxendə yeni reallıqları dikte edən global lider kimi qarşılandı

Prezident İlham Əliyev Münxen Təhlükəsizlik Konfransı çərçivəsində bir sıra rəsmi şəxslər və xarici şirkətlərin rəhbərləri ilə onların müraciətlərinə əsasən görüşlər keçirib. Qarşı tərəfin xahişi ilə baş tutan görüşlər ölkəmizin nəinki Cənubi Qafqazda, həmçinin dünyada artan nüfuzundan xəbər verir.

Milli Məclisin deputatı Bəhruz Məhərrəmov "Azərbaycan" qəzetinə açıqlamasında bildirib ki, artıq 61-ci ildir ki, nüfuzlu global platforma kimi hər il keçirilən Münxen Təhlükəsizlik Konfransı ötən dövr ərzində müxtəlif cür adlanmasına baxmayaraq, son nəticədə vahid bir hədəfə, sülhün təmin edilməsi üçün beynəlxalq əməkdaşlığın dərinləşdirilməsi, sülh üçün risklərin aradan qaldırılması, proseslərin mümkün inkişaf ssenarisi istiqamətində təsəvvürlərin və hətta yol xəritəsinin formalaşdırılmasına xidmət edib. Demək olar ki, bütün dövlətlərin təmsil olduğu Münxen konfransında bir qayda olaraq dəyişməz kilid fiqurlar olur və sonrakı dövr üzrə təsəvvürlərin formalaşdırılması istiqamətində bu subyektlərin fikirləri əhəmiyyətli xarakter daşıyır. Azərbaycan özünün şaxələndirilmiş enerji siyasəti ilə dünya təhlükəsizliyində önəmli rol oynasa da, xüsusən 2020-ci il fevralın 15-də Münxen Təhlükəsizlik Konfransı çərçivəsində Azərbaycan və Ermənistan liderlərinin panel müzakirələrindən sonra Bakı məhz Prezident İlham Əliyevin personası fonunda bu tədbirin favorit söz sahiblərindən birinə çevrilə bilib.

Deputat qeyd edib ki, daha sonra Vətən müharibəsindəki qələbə ilə Azərbaycan beynəlxalq təhlükəsizlik platformasında mövqeyini kifayət qədər möhkəmləndirə bilib: "İstər Vətən müharibəsi, istərsə də antiterror tədbirlərində Ermənistan və havadarlarının iki dəfə kapitulyasiyaya məcbur edilməsi, Azərbaycanda separatizmə birdəfəlik son qoyulması ilə global miqyasda özünü beynəlxalq ictimaiyyət adlandıran bir qrup riyakar beynəlxalq subyektin Bakıya qarşı səlib yürüşü başlandı. Ötən dövr ərzində bütün təzyiqlər çəhdlərinin zərərsizləşdirilməsi, hətta bu kampaniyaya rəhbərlik edən Fransanın Şərqi Avropadan Orta Asiya və Yaxın Şərqi qədər uzanan nəhəng casus şəbəkəsinin ifşa edilməsi fonunda Prezident İlham Əliyev nümayiş etdirdi ki, Azərbaycan artıq hesablaşılan və dünyanın təhlükəsizlik arxitekturasında rəyi nəzərə alınmalı olan güc mərkəzidir. Bu mənada Azərbaycan Prezidentinin Münxen Təhlükəsizlik Konfransında iştirakı və səfərin ilk günündə reallaşan 10-a yaxın görüşün hər birinin Bakının deyil, məhz qarşı tərəfin müraciətinə əsasən reallaşması, hər şeydən öncə, yeni düzəndə Azərbaycanın "middle power" kimi özünü təsdiqləməsinin göstəricisidir. Bu prosesdə, heç şübhəsiz ki, açar faktor olaraq cənab İlham Əliyevin şəxsi nüfuzu çıxış edir".

B.Məhərrəmov bildirib ki, yaxın dövrdə qəddər Azərbaycanla ittihamlar yağdırmaqla ehtiva edilən ritorikadan fərqli olaraq Münxendə cənab İlham Əliyevin daha çox yeni reallıqları dikte edən global lider kimi qarşılandığı aydın formada görünür. Görüş təşəbbüskarları üçün dünyanın süni gündəminə çevrilməsinə çalışılan saxta mövzular ətrafında yox, daha çox cənab İlham Əliyevin əməkdaşlıq və regional təhlükəsizlik məsələlərində baxışları önəm daşıyır. İstər dövlət rəsmiləri, istərsə də global iqtisadi güc subyektləri kimi tanınan özəl sektor nümayəndələri ilə görüşdə daha çox müstəqil, suveren Azərbaycanla iqtisadi əlaqələrini genişləndirməkdə maraqlı ifadə olunur. Əlbəttə, bu, Azərbaycan ətrafında Fransanın təhriki və rəhbərliyi ilə formalaşan süni çənberin - Bakıya münasibətdə sanksiya təşəbbüslərinin fiaskosu deməkdir. Global subyektlərin tədbirdə dövlət başçımızla iqtisadi-ticari, mədəni, humanitar əlaqələrin genişləndirilməsi barədə müzakirələrə cəhd etməsi, heç şübhəsiz ki, Azərbaycanın beynəlxalq hüququ rəhbər tutaraq özünün ərazi bütövlüyü və suveren haqlarını bərpa etməsində ehtiva olunan yeni status-kvonun sözsüz qəbullanması deməkdir. Bir sözlə, Münxen Təhlükəsizlik Konfransının ilk günü cənab İlham Əliyevin son bir il ərzində yaratdığı reallıqların bəyan edilməsi və global subyektlər tərəfindən qəbullanması ilə xarakterizə olundu.

Deputat vurğulayıb ki, budəfəki tədbirin digər önəmli fərqi bir sıra Qərb subyektlərinin Azərbaycana münasibətdə ənənəvi "insan haqları, demokratiya və hüququn aliliyi" kimi alətlərdən də məhrum olmasıdır: "Cəmi üç gün öncə təntənəli andiçmə mərasimi ilə səlahiyyətlərinin icrasına başlayan cənab İlham Əliyev 7 fevral seçkilərində 92,12 faiz səsə qazandığı qələbə fonunda faktiki olaraq konfransda iştirak edən heç bir liderin öz ölkəsində olmadığı qədər dəstəyə malik nüfuz sahibi kimi tədbirə qatılıb. Hər kəs də qəbullanmağa məcburdur ki,

əsas olan Qərbin saxta və özünü doğrultmayan stereotipləri yox, xalqın iradəsidir. Bu mənada əvvəllər qərəzi ilə gündəmə gələn global güc mərkəzlərinin bu gün diqqəti daha çox ənənəvi enerji siyasətinə fokuslanması, Xəzər dənizinin karbohidrogen resurslarının dünya bazarına çıxarılmasını ehtiva edən layihələrdə birgə tərəfdaşlığın perspektivləri, kibertəhlükəsizlik və kosmik sahələrdə əməkdaşlıq barədə danışımağa üstünlük verməsi kifayət qədər pozitiv məqamlardır".

Onun sözlərinə görə, konfransın digər mühüm istiqaməti tədbirin Azərbaycanın yeni dövr üzrə müəyyən etdiyi prioritetlərin realizəsi istiqamətində əlavə imkanlar platformasına çevrilməsidir. Prezident andiçmə mərasimindəki çıxışında yeni dövr üzrə prioritetlərimizi, o cümlədən daxili və xarici siyasət kursunun sərhədlərini aydın formada müəyyən etmişdi. Xarici siyasət kursuna fokuslanan dövlət başçısı açıq formada bəyan etmişdi ki, Bakı artıq daha çox global oyunçu kimi çıxış etmək niyyətindədir. Bu dövrdə qədər Azərbaycanın 155 ölkənin dəstəyi ilə BMT Təhlükəsizlik Şurasına üzv, 120 ölkənin isə bizi Qoşulmama Hərəkatına sədr seçməsi, habelə COP29 konfransının Azərbaycanda keçirilməsi ilə bağlı qərar qəbul olunması göstərir ki, cənab İlham Əliyev artıq Azərbaycanı global oyunçuya çevirib. Bu mənada Münxen Təhlükəsizlik Konfransı həm də beynəlxalq hüquq subyektlərinin Azərbaycanın yeni xarici siyasət prioritetlərini qəbul etməsi baxımından mühümdür. Qarşı tərəfin müraciətinə əsasən, ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədri İan Borq ilə görüş yeni dövrdə Azərbaycanın niyyətlərinin bir daha rəsmən bəyan olunması baxımından da əhəmiyyətli oldu.

"Azərbaycanın bu sahədə ən kritik şərti artıq bölgəyə Ermənistan-Azərbaycan münasibətləri çərçivəsində baxılmamasıdır. Cənab Prezidentin inaqurasiya mərasimindəki çıxışından da göründüyü kimi, yeni dövr üçün dövlət başçısının bu istiqamətdə yol xəritəsi kifayət qədər aydındır. Azərbaycan bu məsələdə global spekulasiyalara meydan verməyəcək və bu məsələnin əhəmiyyətinin süni şəkildə şişirdilməsinə lüzum yoxdur. ATƏT sədri ilə görüşdə də ifadə olunduğu kimi, "Qarabağ münaqişəsi artıq həll olunub, Azərbaycan öz suverenliyini və ərazi bütövlüyünü təmin edib. Ermənistan ilə Azərbaycan arasında normallaşma prosesi isə global məsələ deyil, ikitərəfli xarakter daşıyır", - deyərək əlavə edib.

Deputat vurğulayıb ki, Prezident İlham Əliyevin iradəsi o yöndədir ki, qalib tərəf olaraq bizim Ermənistan kimi üçüncü dünya dövləti ilə münasibətlərə xüsusi vaxt ayırmaq niyyətimiz yoxdur. Andiçmə mərasimində də deyildiyi kimi, indi Ermənistan beynəlxalq hüququn normalarına riayət etmək istəyirsə, sülh müqaviləsi imzalanacaq. İstəmirsə, yenə də bizə qarşı əsassız iddialar irəli sürüləcəksə, bu müqavilə imzalanmayacaq, ancaq Azərbaycan üçün heç nə dəyişməyəcək. Ona görə də ölkə rəhbəri açıq formada bəyan etdi ki, indiki halda ATƏT də bu reallıqları qəbul etməli, bu qurum çərçivəsində keçmişin qalıqları olan bir sıra mexanizmlər - ATƏT-in Minsk qrupu, Yüksək Səviyyəli Planlaşdırma Komitəsi və ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsi kimi tamamilə fəaliyyətsiz olan strukturlar rəsmi qaydada ləğv edilməli, qurumun büdcəsi daha məqsədyönlü və vacib layihələrə istiqamətləndirilməlidir.

B.Məhərrəmov qeyd edib ki, uzun illər məqsədli formada davam etmiş regional problemlər ucbatından daha çox lokal reallıqlara köklənməli olmuş Azərbaycan Prezident İlham Əliyevin liderliyində artıq iqlim dəyişiklikləri, islamofobiya və neokolonializmə qarşı mübarizə kimi dünyanı narahat edən problemlərin həllində, habelə bərpaolunan enerji siyasətini inkişaf etdirməkdə nəticələrə fokuslanıb: "Münhendə Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankının prezidenti Odil Reno-Bassonun ölkəmizin bərpaolunan enerji layihələri və yaşıl keçid istiqamətində siyasətinin də AYİB tərəfindən təqdir edildiyini və dəstəkləndiyini bəyan etməsi, habelə digər müzakirələrdə, COP29-un keçirilməsinin daha geniş miqyasda iqtisadi layihələrin reallaşdırılması potensialının gücləndirilməsi işinə xidmət etməsi barədə fikirlərin səslənməsi bunu bir daha sübut edir. Müəyyən aradan sonra, nəhayət, Vaşinqtonun da ABŞ Prezidentinin global infrastruktur və enerji təhlükəsizliyi üzrə xüsusi koordinatoru Amos Hoxşteynin qismində Azərbaycanın regionda strateji əhəmiyyətə malik ölkə olduğuna bir daha diqqət çəkməsi Bakının yeni prioritetlərinin global miqyasda qəbullanıldığını göstərməkdir".

*Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"*